

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Proiect de Lege pentru ratificarea Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației
actuale

În cadrul Consiliului European din 21-23 iunie 2007 șefii de stat și de guvern au agreeat mandatul politic privind elaborarea unui nou tratat care să reformeze tratatele constitutive ale Uniunii, și anume Tratatul de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene („Tratatul de Reformă” sau „Tratatul de la Lisabona”). Mandatul agreeat la Consiliul European a constituit baza exclusivă și cadrul pentru desfășurarea lucrărilor Conferinței Interguvernamentale ce a fost lansată cu această ocazie. Ulterior, în perioada 29 august – 3 octombrie au avut loc, la Bruxelles, consultări între experții juriști din statele membre și experții instituțiilor europene având drept scop verificarea conformității textului Tratatului de Reformă cu mandatul agreeat de către Consiliul European. Ca urmare a obținerii acordului politic al șefilor de stat și de guvern la summit-ul de la Lisabona (18-19 octombrie) asupra textului convenit în cadrul acestor consultări, Tratatul a fost supus spre semnarea statelor membre la Lisabona, la data de 13 decembrie 2007. Din partea României, conform Memorandumului pentru aprobarea semnării Tratatului de Reformă și a cerințelor impuse de către Consiliul Uniunii Europene, Tratatul a fost semnat de către Președintele României - domnul Traian Băsescu, Prim-Ministru – domnul Călin Popescu-Tăriceanu și de către Ministrul Afacerilor Externe, domnul Adrian Cioroianu.

Tratatul de reformă reia în proporție semnificativă inovațiile aduse prin Tratatul instituind o Constituție pentru Europa, semnat la Roma de șefii de stat și de guvern, la 29 octombrie 2004. Spre deosebire de acesta din urmă, Tratatul de reformă nu este destinat să înlocuiască tratatele actuale, ci doar să le modifice. Astfel, el cuprinde două clauze de amendare a Tratatului privind Uniunea Europeană (TUE) și respectiv a Tratatului de instituire a Comunității Europene (TCE), care va fi renumit „Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene” (TFUE). Cele două tratate, astfel modificate, vor avea o valoare juridică egală. În cadrul acestei structuri, TUE conține o enunțare a clauzelor celor mai importante, având rolul de a asigura acestora o vizibilitate mai mare, aceste dispoziții fiind apoi detaliate în TFUE. Întrucât România se numără printre statele membre care au ratificat Tratatul Constituțional, mandatul României a visat preluarea, într-o măsură cât mai mare, a inovațiilor aduse de Tratatul Constituțional.

Printre modificările cele mai importante operate de Tratatul de Reformă, se numără următoarele:

- consacrarea expresă a personalității juridice Uniunii;
- conferirea de valoare juridică obligatorie Cartei drepturilor fundamentale;
- stabilirea unei diviziuni clare a competențelor între Uniune – statele membre;
- o serie de modificări instituționale, cum ar fi crearea postului stabil de Președinte al Consiliului European și de Înalt Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate;
- consolidarea rolului parlamentelor naționale;
- extinderea votului cu majoritate calificată la o serie de noi domenii;
- introducerea sistemului dublei majorități pentru adoptarea deciziilor în cadrul Consiliului începând cu 2014 (55% din statele membre și 65% din populație);
- fuzionarea celor trei piloni comunitari (însă Politica Externă și de Securitate Comună va fi supusă în continuare unor reguli și proceduri speciale);
- clauza de solidaritate în domeniul energetic și în caz de atacuri teroriste.

	La Tratatul de Reformă sunt anexate un număr de 64 de Declarații, printre care se numără și Declarația României, alături de alte 15 state membre, cu privire la simbolurile Uniunii Europene, prin care România declară că drapelul reprezentând un cerc cu douăsprezece stele aurii pe fond albastru, imnul extras din „Oda Bucuriei” din Simfonia a IX-a de Ludwig van Beethoven, deviza "Unită în diversitate", euro ca monedă a Uniunii Europene și ziua Europei sărbătorită pe data de 9 mai, continuă să reprezinte simbolurile apartenenței comune a cetățenilor Uniunii Europene și ale legăturii lor cu aceasta. Tratatul de Reformă constituie un pas înainte în procesul de integrare europeană, consfințind în mare măsură inovațiile prevăzute în Tratatul Constituțional și asigurând Uniunii mijloacele necesare pentru a acționa eficient într-o lume globalizată. România, în calitate sa de nou stat membru al Uniunii Europene, a susținut negocierea și semnarea Tratatului, întrucât acesta creează cadrul instituțional și legislativ pentru o acțiune întărită la nivel european.
2. Schimbări preconizate	România, alături de celelalte state membre ale UE, va deveni parte la Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, la 13 decembrie 2007. La fel ca și tratatele fondatoare ale Comunității Europene și tratatele modificatoare (Amsterdam și Nisa), Tratatul de Reformă va constitui drept primar european. Astfel, în conformitate cu art. 148 (2) și (3) din Constituția României, Tratatul de Reformă va avea prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne. De la data intrării în vigoare a Tratatului, România va fi obligată să respecte prevederile Tratatului și să asigure resortisanților săi protecția drepturile de care se bucură în temeiul Tratatului, dată fiind aplicabilitatea directă a prevederilor acestuia. De asemenea, legislația internă va trebui să fie conformă cu prevederile Tratatului. Tratatul este prevăzut să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2009, cu condiția ca toate statele membre să fi depus instrumentele de

	ratificare până la acea dată. În caz contrar, Tratatul de Reformă va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează depunerii instrumentului de ratificare de către statul semnatar care îndeplinește ultimul această formalitate.
--	---

3. Alte informații	Nu este cazul
--------------------	---------------

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic	Nu este cazul
2. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
3. Impact social	Nu este cazul
4. Impact asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Tratatul de Reformă reprezintă un progres în procesul de reformă a cadrului instituțional european, a mecanismului decizional al Uniunii și a politicilor comunitare, ale cărui efecte pozitive la nivelul UE vor avea, indirect, un impact pozitiv pe plan intern.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit	-	-	-	-	-	-

c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
7. Alte informații	Proiectul de lege nu are implicații financiare.					

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare	Proiectul de act normativ introduce în ordinea juridică internă Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, la 13 decembrie 2007. Tratatul de la Lisabona va face parte, de la data intrării acestuia în vigoare (prevăzută pentru 1 ianuarie 2009) din categoria legislației europene primare, prin urmare, legislația internă va trebui să nu contravină prevederilor acestuia.
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în	Tratatul de Reformă este redactat și încheiat în conformitate cu dispozițiile art. 48 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care prevede că, în cazul amendării tratatelor constitutive ale

materie	Uniunii, se va întruni o Conferință Interguvernamentală (CIG), în cadrul căreia se vor agree de comun acord modificările la tratate, urmând ca aceste modificări să intre în vigoare după îndeplinirea procedurii de ratificare de către statele membre, în conformitate cu procedurile lor constituționale. De la data intrării în vigoare, Tratatul de la Lisabona va avea aplicabilitate directă în ordinea juridică internă și se va bucura de supremație față de legislația internă, care va trebui să fie conformă cu dispozițiile acestuia.	
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Tratatul de la Lisabona preia într-o mare măsură jurisprudența Curții Europene de Justiție, pe care o codifică și o ridică la rang de legislație comunitară primară (spre exemplu în materia diviziunii de competențe între Uniune – state membre sau în ceea ce privește principiul supremației dreptului comunitar asupra dreptului intern).	
4. Evaluarea conformității:	Proiectul de Lege pentru ratificarea Tratatului de la Lisabona este întru totul conform cu acquis-ul comunitar, constituind legislație europeană primară.	
Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării	Gradul de conformitate (se conformează / nu se conformează) Nu este cazul.	Comentarii Nu este cazul
5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente	Tratatul de instituire a Comunității Europene Tratatul privind Uniunea Europeană	
6. Alte informații	Nu este cazul	

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Revizuirea traducerii în limba română a tratatului s-a realizat în colaborare cu Institutul European Român, care deține expertiză în traducerea acquis-ului comunitar.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de	Institutul European Român este instituția română competentă în coordonarea traducerea legislației europene în limba română, realizând în acest sens traducerea legislației primare anterioare (Tratatele de instituire a Comunității Europene, precum și Tratatele

act normativ	de modificare a acestora).
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr.1770 din 19.12.2007.. Proiectul de act normativ nu necesita aviz de la Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Consiliul Economic și Social, Consiliul Concurenței, Curtea de Conturi.
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării	Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de Legea 52/2003 privind transparența decizională în

proiectului de act normativ	administrația publică.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului, asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.
3. Alte informații	
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Prevederile proiectului de act normativ vor fi puse în aplicare de instituțiile existente. În conformitate cu art. 148 alin. 4, Parlamentul României, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează ducerea la îndeplinire a obligațiilor României rezultate din Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007.
2. Alte informații	Nu este cazul

În aplicarea art.148 alin.(1) și (3) din Constituția României, republicată, proiectul de Lege trebuie supus spre adoptare în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, urmând a fi votat cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților și senatorilor.

Având în vedere importanța ratificării *Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007* de către România, propunem adoptarea proiectului de Lege anexat, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care vă rugăm să îl aprobați.

PRIM-MINISTRU

Tariceanu
CĂLIN POPESCU-TARICEANU

